

Cenové nástroje – ověřené řešení problémů s alkoholem

Daně a zdraví

Daniel Prokop

Jakub Komárek

Agenda

Téma

Pití v Česku: Vývoj konzumace, ceny a dopady

Efekt spotřebních daní

Návrh reformy daní z alkoholu

Očekávané dopady

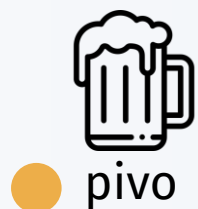
Pití v Česku: Vývoj konzumace, ceny a dopady

Negativní externality až 83,4 mld. Kč v cenách 2024

● náklady ● školství ● daňové výběry

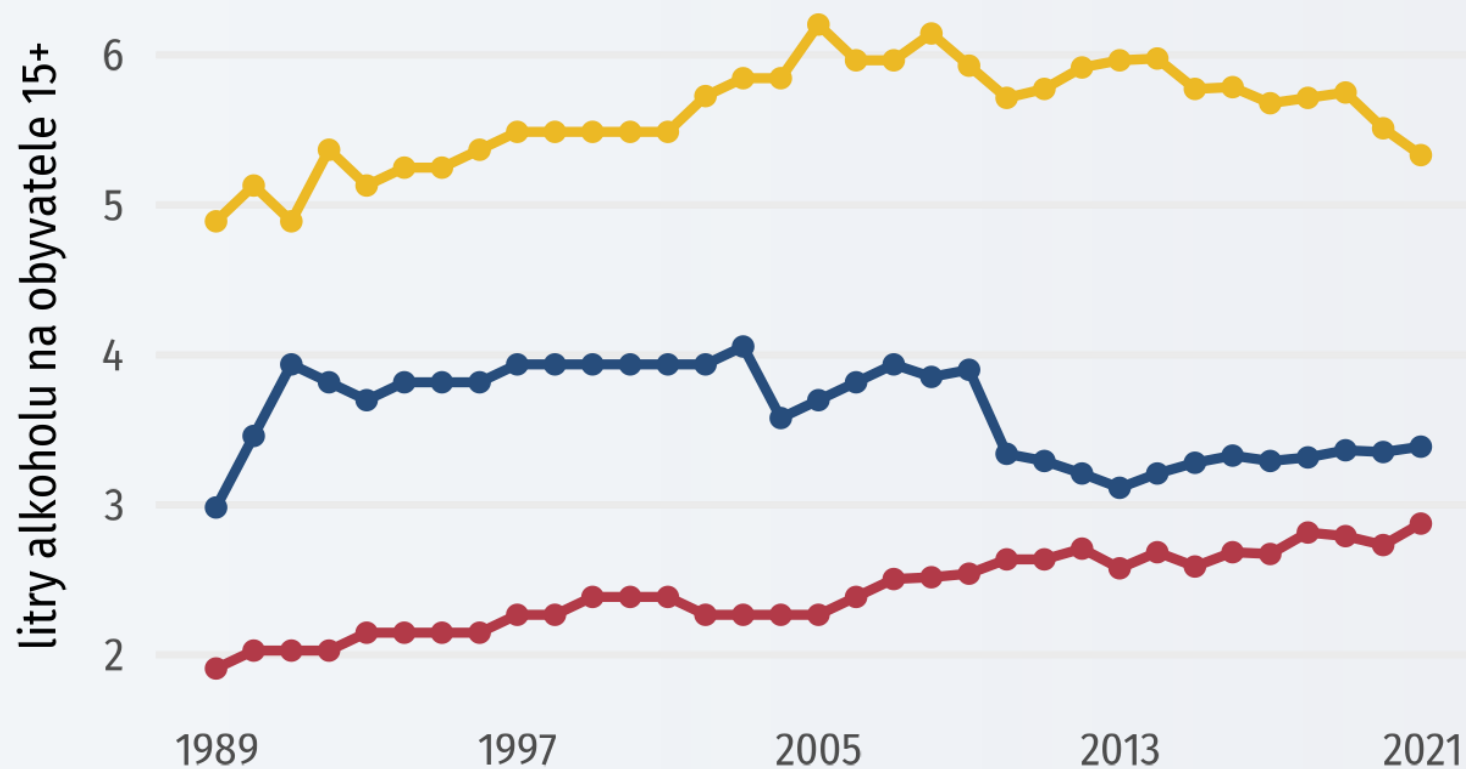
Evidence – když ne pivo, tak víno?

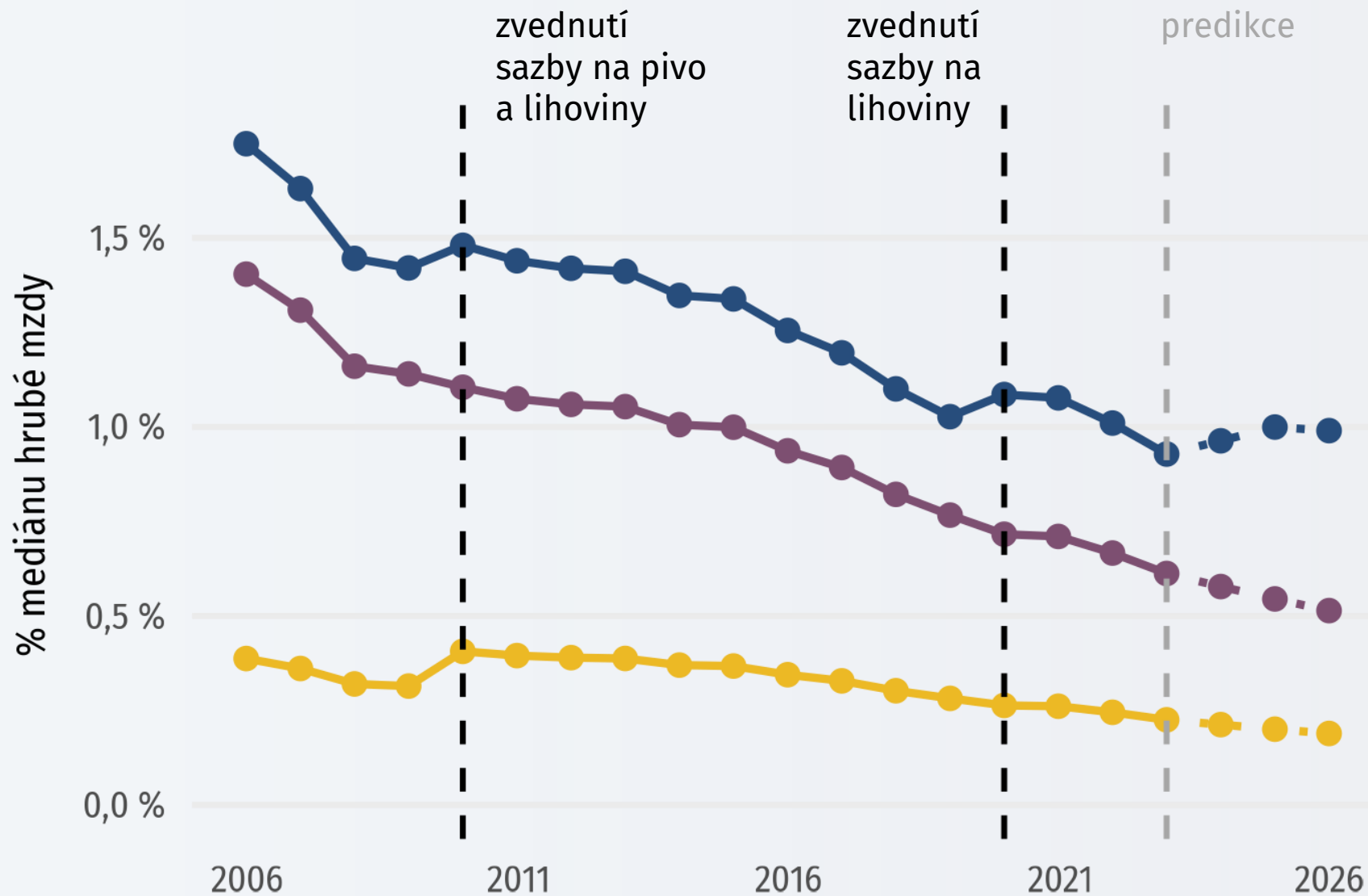
víno a cidery

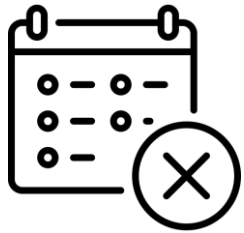
lihoviny

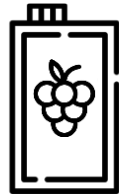
Vývoj zdanění alkoholu

Hlavní problémy v českém danění alkoholu

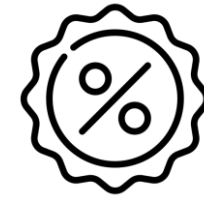
Absence
automatické
valorizace

Výjimka v
danění vína

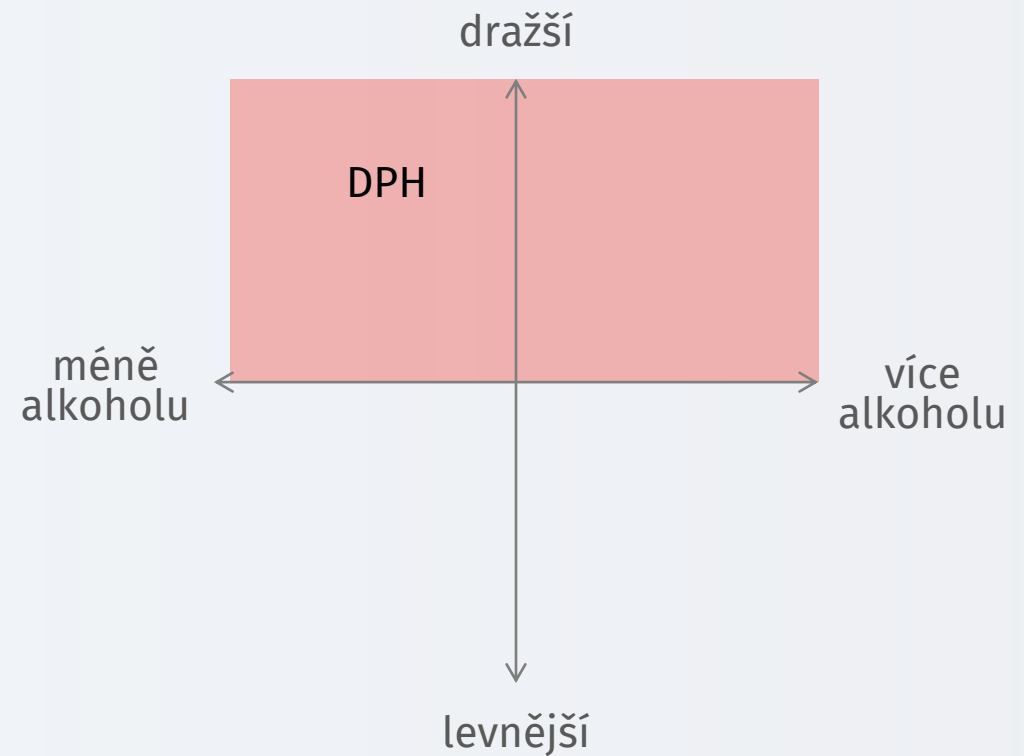
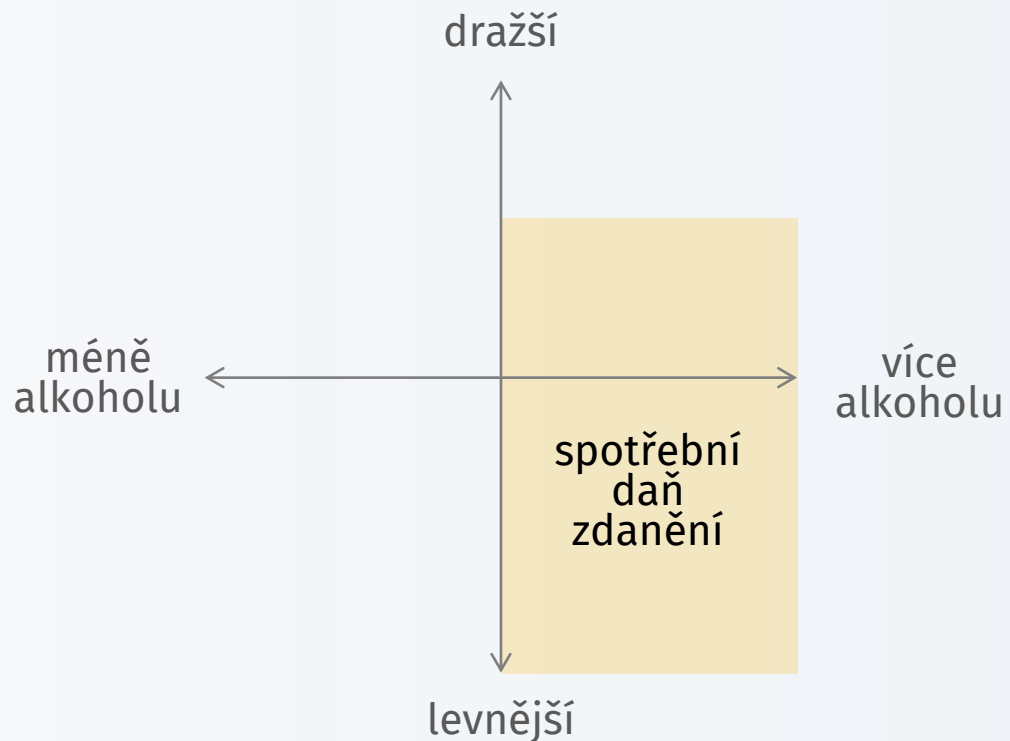
Nízká efektivní
daň z piva

Malé navázání
na % alkoholu

Efekt spotřebních daní

Proč spotřební daň a ne DPH?

Spotřeba při zvýšení ceny o 10 %

pivo

-4,6%

víno

-6,9%

lihoviny

-8,0%

https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/19149811/

NIH National Library of Medicine
National Center for Biotechnology Information

PubMed®

Search

Advanced User Guide

Save Email Send to Display options

Review > Addiction. 2009 Feb;104(2):179-90. doi: 10.1111/j.1360-0443.2008.02438.x.

Effects of beverage alcohol price and tax levels on drinking: a meta-analysis of 1003 estimates from 112 studies

Alexander C Wagenaar¹, Matthew J Salois, Kelli A Komro

Affiliations + expand
PMID: 19149811 DOI: 10.1111/j.1360-0443.2008.02438.x

Abstract

Aims: We conducted a systematic review of studies examining relationships between measures of beverage alcohol tax or price levels and alcohol sales or self-reported drinking. A total of 112 studies of alcohol tax or price effects were found, containing 1003 estimates of the tax/price-consumption relationship.

FULL TEXT LINKS
WILEY Full Text Article

ACTIONS
Cite
Collections

SHARE
Twitter Facebook LinkedIn

PAGE NAVIGATION

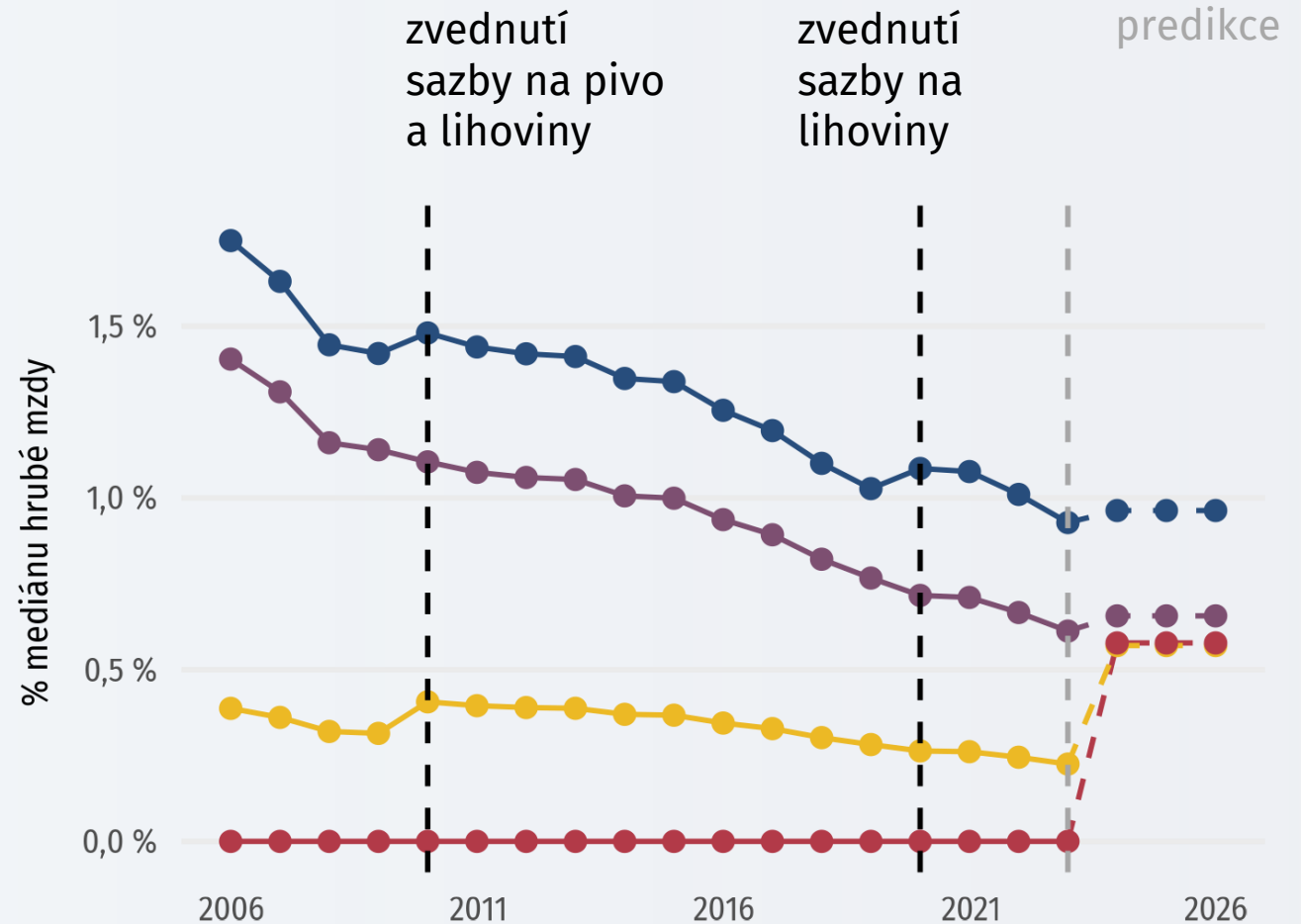
Automatická valorizace

	inflace	růst mezd	valorizace pivo	valorizace víno (šumivé)	valorizace líh
2021	3,8 %	0,8 %	0 %	0 %	0 %
2022	15,1 %	6,6 %	0 %	0 %	0 %
2023	11,2 %	8,8 %	0 %	0 %	0 %
2024	?	?	0 %	0 %	10 %
2025	?	?	0 %	0 %	10 %
2026	?	?	0 %	0 %	5 %

Návrh reformy daní z alkoholu

Návrh reformy = 60% efektivní sazba v méně koncentrovaných nápojích

Co by to znamenalo

	alkoholický nápoj	100 % líh	pivo 10°	Pivo 10° (minipivovar)	Víno (> 8,5 %)	Víno (menší vinařství)	cidery
	průměrná koncentrace alkoholu	100 %	4 %	4 %	12,5 %	12,5 %	4,5 %
2024	standardní sazba na litr nápoje	355 Kč	3,2 Kč	1,6 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč
	% zdanění lihu	100 %	23 %	11 %	0 %	0 %	0 %
PAQ Minimální (60 % efektivní sazba)	základní sazba na litr nápoje	355 Kč	8,5 Kč	4,25 Kč	26,6 Kč	13,3 Kč	9,6,0 Kč
	spotřební daň na l čistého alkoholu v nápoji	355 Kč	213 Kč	106,5 Kč	213 Kč	106,5 Kč	213 Kč
PAQ Maximální (80 % efektivní sazba)	základní sazba na litr nápoje	355 Kč	11,36 Kč	5,68 Kč	35,5 Kč	17,75 Kč	12,8 Kč
	spotřební daň na l čistého alkoholu v nápoji	355 Kč	284 Kč	142 Kč	284 Kč	142 Kč	284 Kč

Očekávané dopady

Vyšší % zdražení nekvalitního levného pití

levné krabicové
víno

víno v kavárně/
restauraci

víno z menšího
českého vinařství

víno od velkovýrobce
(často ze zahraničí)

Jak je to s podporou českých vinařů?

70 % spotřebovaného vína je z dovozu

vyšší cena CZ vína (menší % efekt daně)

CZ vína častěji 1/2 sazbu (menší a střední vinaři)

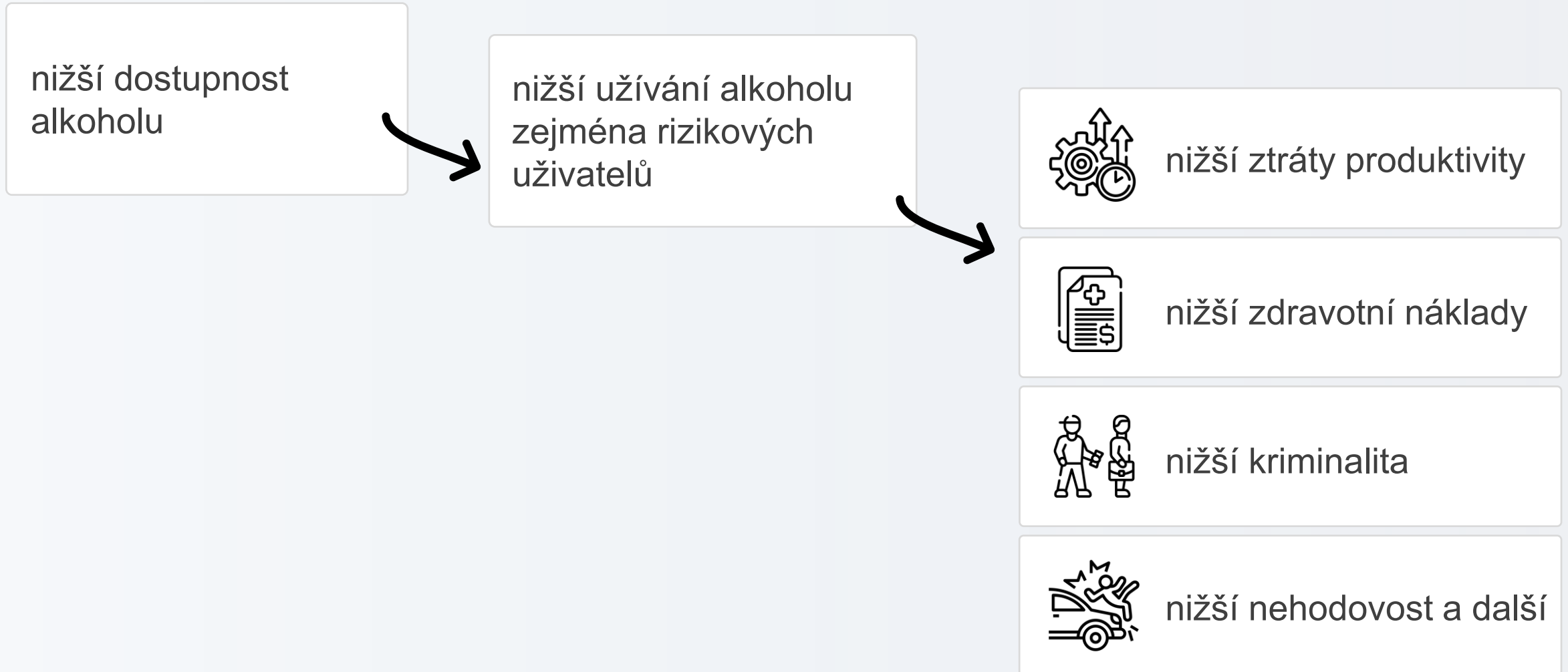
menší dopady na lokální producenty

Hlavní dodavatelé vína: I-VIII/2023

Země	Množství (hl)	Kč/l
Maďarsko	218 211	15,60
Itálie	163 875	27,90
Španělsko	79 935	22,20
Slovensko	53 948	23,00
Německo	36 883	55,10
Moldávie	36 614	36,60
Francie	27 471	117,40

Vliv na rizikové pití a externality

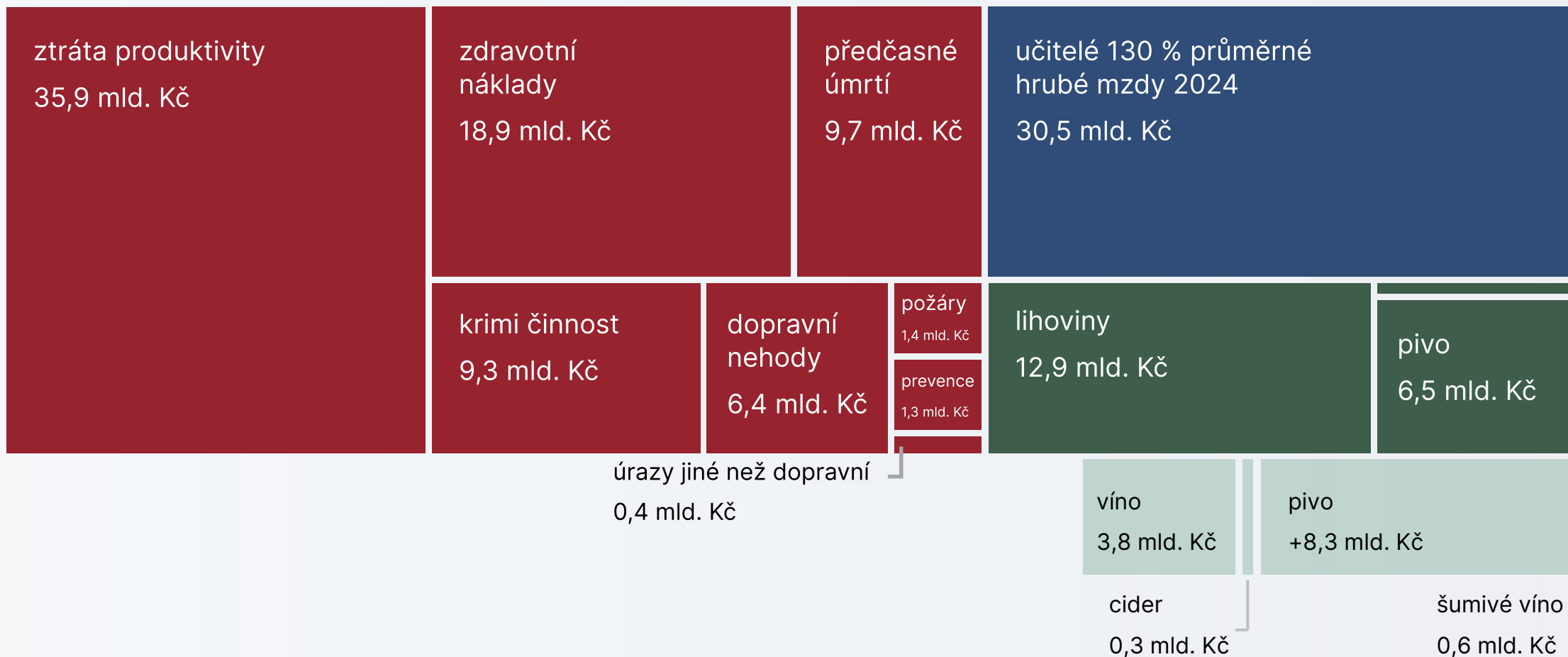

Nízkopříjmové domácnosti je třeba kompenzovat

kvintily domácností dle příjmu	nejnižších 20 %	druhých 20 %	třetích 20 %	čtvrtých 20 %	nejvyšších 20 %
čistý příjem	130 465 Kč	185 040 Kč	222 643 Kč	283 166 Kč	474 918 Kč
výdaje na alkoholické nápoje	2 363 Kč	3 150 Kč	3 583 Kč	4 259 Kč	5 356 Kč
výdaje jako % příjmu	1,81 %	1,70 %	1,61 %	1,50 %	1,13%
zdražení o 15 %	354 Kč	473 Kč	537 Kč	639 Kč	803 Kč
zdražení jako % příjmu	0,27 %	0,26 %	0,24 %	0,23 %	0,17 %

Minimální varianta by přinesla navíc 12,4 mld. Kč.

● náklady ● školství ● daňové výběry

Minimální jednotková cena

doplňěk ke spotřební dani

Irský model

Minimální cena

75 Kč

0,75 I

Minimální/nulový
extra daňový výnos
(jen skrze DPH)

Nedostatky EY studie

- ! není veřejně dostupná;
- ! absence snížené sazby pro malé vinaře;
- ! počítá jen s průměrným vínem;
- ! nezohledňuje, že česká vína jsou dražší;
- ! nezohledňuje prodeje v restauracích;
- ! metodologie odhadu dopadu černého trhu?
- ! metodologie odhadu administrativních nákladů státu?
- ! metodologie odhadu administrativních nákladů vinařů?